

**ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**2012 METŲ
VEIKLOS ATASKAITA**

**ŠIAULIAI
2013 m.**

Turinys

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2012 m. veiklos aplinka.....	2
Tarnybos veiklos organizavimas ir rezultatai.....	3
Išvada dėl 2011 metų biudžeto vykdymo ataskaitų	4
Išvada dėl turto ataskaitos	7
Kita kontrolės ir audito veikla	7
Rekomendacijų įgyvendinimas ir problemos	10
1 priedas. Tarnybos 2012 metais atliktų ir atliekamų auditų, patikrinimų sąrašas	13

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2012 m. veiklos aplinka

Lietuvoje dar 2005 metais pradėta viešojo sektoriaus, apimančio biudžetines įstaigas, fondus, kontroliuojamas sveikatos priežiūros viešąsias įstaigas, valstybę ir savivaldybes, kaip atskirus juridinius asmenis, buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reforma, kurios tikslas - buhalterinę apskaitą tvarkyti taikant kaupimo principą. Tačiau nuo 2010 m. sausio 1 d. įsigaliojusi tvarka nebuvo laiku įdiegta visose biudžetinėse įstaigose, su problemomis susidūrė ir Savivaldybės administracija – laiku nebuvo įdiegta apskaitai ir finansinėms ataskaitoms rengti pagal Viešojo sektoriaus finansinės apskaitos ir atskaitomybės standartus pritaikyta finansų valdymo sistema.

2011 metais viešajame sektoriuje buvo įdiegta centralizuota Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinė sistema, kurioje vadovaujantis nustatyto darbų eiliškumu, bendrais principais ir metodika rengiamas viešojo sektoriaus subjektų grupių (savivaldybių) konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys. Automatizuotas procesas sudarė sąlygas gerinti grupės subjektų finansinių ataskaitų kokybę, sumažinti vartotojų klaidų tikimybę bei jų kiekį ir nors apskaitos darbuotojai įdėjo daug darbo ir pastangų, nebuvo apsieita ir be problemų - kai kurios Savivaldybės, t. sk. ir Šiaulių miesto savivaldybė, laiku nepateikė 2011 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio.

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai (toliau – Tarnyba) teko prisitaikyti prie besikeičiančios audito aplinkos: keitėsi Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatos, buvo keičiama audito atlikimo metodika, atsižvelgiant į Tarptautinių audito standartų reikalavimus, plėtėsi audito apimtys. Tarnybai buvo keliami vis didesni reikalavimai, nes nuolat teko formuoti tokią veiklos politiką, kad keičiantis audito aplinkai, būtų pasirenkama tinkama audito strategija (auditų tikslų, krypties ir apimties nustatymas), laiku įvykdomos suplanuotos užduotys, o audito kokybė atitiktų Valstybinio audito reikalavimus.

Savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos buvo pirmosios, kurioms teko vertinti viešojo sektoriaus subjektų naujai tvarkomą buhalterinę apskaitą, parengtas finansines ataskaitas ir savivaldybių 2011 m. konsoliduotųjų ataskaitų rinkinius. Nuo 2012 m. išvadą dėl Nacionalinio ataskaitų rinkinio turės teikti ir Valstybės kontrolė.

Įgyvendinant Vietos savivaldos, Biudžeto sandaros, Viešojo sektoriaus atskaitomybės, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas, 2012 metais atlikome Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio auditą ir finansinių ataskaitų konsolidavimo proceso vertinimą. Vadovaujantis 2012 m. liepos 20 d. su Valstybės kontrole pasirašytu bendradarbiavimo susitarimu Nr. BS-27, atlikdami 2012 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio auditą, esame įpareigoti:

- keistis informacija apie audito strategiją, audito riziką, audito procedūras ir jų rezultatus, siekiant išvengti atitinkamų procedūrų dubliavimo;
- atlikti audito procedūras savivaldybės administracijoje ir švietimo įstaigose dėl savivaldybės biudžeto lėšų, skirtų mokinio krepšeliui finansuoti panaudojimo teisėtumo, ir teikti informaciją Valstybės kontrolei, - jos atliekamam valstybiniam auditui.

Tęsiant tarptautinį bendradarbiavimą 2012 m. spalio 18-19 dienomis Vilniuje dalyvavome EURORAI (Europos regionų ir savivaldybių išorės audito institucijų organizacija) organizuotoje konferencijoje „Viešojo sektoriaus audito institucijų atliekamų auditų regionuose ir savivaldybėse kokybė EURORAI narėse – šalyse“, kurioje pranešimus skaitė atstovai iš Prancūzijos, Vokietijos, Ispanijos, Austrijos, Jungtinės Karalystės, Rusijos ir

Šveicarijos vietos/regionų auditų institucijų. Renginyje taip pat dalyvavo Lietuvos Respublikos Seimo audito komiteto bei Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto nariai, Valstybės kontrolės atstovai, savivaldybių merai, savivaldybių tarybų kontrolės komitetų atstovai ir kt. Konferencijos metu buvo aptarti tolimesnės EURORAI ir Lietuvos savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų bendradarbiavimo galimybės bei būdai, siekiant ir toliau sistemingai keistis sukaupta patirtimi, gerinant vietos savivaldos finansų kontrolės procesą ir užtikrinant efektyvesnį viešųjų finansų naudojimą.

Atsižvelgiant į 2012 m. gegužės 17 d. Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Šiaulių apskrities skyriaus kvietimą, Tarnyba kartu su projekto partneriais - Šiaulių apskrities savivaldybių kontrolės ir audito tarnybomis 2012 m. spalio mėnesį pateikė paraišką projekto "Šiaulių apskrities savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų darbuotojų administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas" finansavimui (Europos socialinio fondo paramos lėšomis) gauti. Vidaus reikalų ministerija priėmė sprendimą suteikti finansavimą minėtam projektui ir jau yra pasirašyta finansavimo ir administravimo sutartis.

Tarnybos veiklos organizavimas ir rezultatai

Tarnybos veiklos sritis reglamentuoja Vietos savivaldos įstatymas, kiti įstatymai, Valstybinio audito reikalavimai, Valstybės kontrolės parengtos metodikos ir kiti teisės aktai. Planuojant ir organizuojant Tarnybos (savivaldybės biudžetinės įstaigos) veiklą vadovavomės bendrais viešojo sektoriaus institucijoms ir įstaigoms taikomais planavimo principais, Valstybės kontrolės bei tarptautinių išorės audito institucijų praktika. Tarnybai 2012-ieji buvo metai, kai turimus minimalius biudžeto asignavimus turėjome naudoti kuo racionaliau, ir kuo efektyviau išnaudoti turimus materialinius ir žmogiškuosius išteklius.

Šiuo tikslu vykdėme strateginį tyrimą, kuris apėmė Savivaldybės administruojamų subjektų aplinką, t.y. jų vykdomas funkcijas, veiklos ypatumus bei problemas, Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus, žiniasklaidos priemonių teikiamą ir kitą informaciją. Strateginį tyrimą atliko Tarnybos specialistai pagal jiems priskirtas kuruojamas sritis, bendraudami su atitinkamų subjektų vadovais, dalyvaudami įvairiuose pasitarimuose, analizuodami įvairių informacinę medžiagą, veiklos ataskaitas, finansinių ataskaitų duomenis ir kitus dokumentus. Strateginio tyrimo rezultatai už metus buvo apibendrinti ataskaitose ir panaudoti sudarant metinį Tarnybos veiklos planą.

Vykdamas teisės aktais priskirtas funkcijas, be vieno iš pagrindinių Tarnybos uždavinių - Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, metinio Savivaldybės finansinių ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo vertinimo ir išvadų teikimo Savivaldybės tarybai, siekiant užtikrinti atliekamų auditų kokybę, veiklos plane buvo numatyta nuolat vykdyti atliekamų auditų valdymą, jų vidinę priežiūrą ir peržiūrą (išorės audito peržiūrą atlieka Valstybės kontrolė), atlikti prevencinį darbą ir poauditinę veiklą.

Tarnybos metinis veiklos planas, gavus Savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto pritarimą, nustatyta tvarka buvo patvirtintas ir, tęsiant bendradarbiavimą, pateiktas Valstybės kontrolei.

Vykdamas Savivaldybės kontrolieriaus 2011 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. V-12 patvirtintą Tarnybos veiklos planą, 2012 metais buvo atlikti 2 kasmetiniai finansiniai auditai - Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir savivaldybės įmonės „Šiaulių oro uostas“ auditas, atlikta 11 patikrinimų įvairiose reikšmingose ir aktualiose savivaldybės veiklos srityse, tokiose

kaip skolinių įsipareigojimų valdymas, viešųjų pirkimų vykdymas akcinėse bendrovėse, nuostolių, susidariusių teikiant viešąsias keleivių vežimo paslaugas, kompensavimas ir kt.

2012 metais atlikti auditai, patikrinimai ir teiktos išvados

<i>Vykdymo data</i>	<i>Veiklos priemonės pavadinimas</i>	<i>Kiekis, vnt.</i>	<i>Pastabos</i>
2012 m. sausio – kovo mėn.	Savivaldybės įmonės finansinis auditas (ataskaitos ir išvados teikimas)	1	Baigtas
2012 metai	Patikrinimai	11	Baigti
2012 m. sausio – rugpjūčio mėn.	Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio finansinis auditas (ataskaitos ir išvados teikimas)	1	Baigtas
2012 m. birželio – rugpjūčio mėn.	Išvados dėl Ataskaitos apie savivaldybei nuosavybės teise priklausantį turtą ir patikėjimo teise valdomą valstybės turtą teikimas	1	Baigtas
2012 metai	Išvados dėl paskolų ėmimo	1	Baigta
2012 m. spalio – gruodžio mėn.	Savivaldybės 2012 m. konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio finansinis auditas (planavimo etapas)	1	Tęsimas
2012 m. lapkričio – gruodžio mėn.	Patikrinimai	3	Tęsimi

Savivaldybės kontrolieriaus 2012 m. lapkričio 9 d. pavedimu Nr. PA-12 Tarnybos pradėtas Šiaulių miesto savivaldybės 2012 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio finansinis (teisėtumo) auditas. Audito tikslai - įvertinti konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio duomenis, savivaldybės/valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę. Vadovaujantis 2012 m. liepos 20 d. Bendradarbiavimo su Valstybės kontrole susitarimu Nr. BS-27 atliekamas ir Savivaldybei skirtų mokinio krepšelio lėšų naudojimo vertinimas. 2012 metų pabaigoje buvo atliekamas šio, visą Savivaldybės biudžetą apimančio audito planavimo etapas, kai buvo renkama ir analizuojama informacija apie Savivaldybės planuojamas biudžeto pajamas, vykdomas Strateginio veiklos plano programas ir jų priemonėms skirtus asignavimus, vertinami ankstesnio audito rezultatai, vertinama sukurta vidaus kontrolės ir apskaitos sistema ir kita informacija. Atsižvelgus į audito planavimo metu surinktus duomenis apie įstaigas, įvertinus jų reikšmingumą ir nustatytą reikšmingo iškraipymo riziką, buvo planuojamos audito procedūros įstaigose, programose ar kitose reikšmingose srityse.

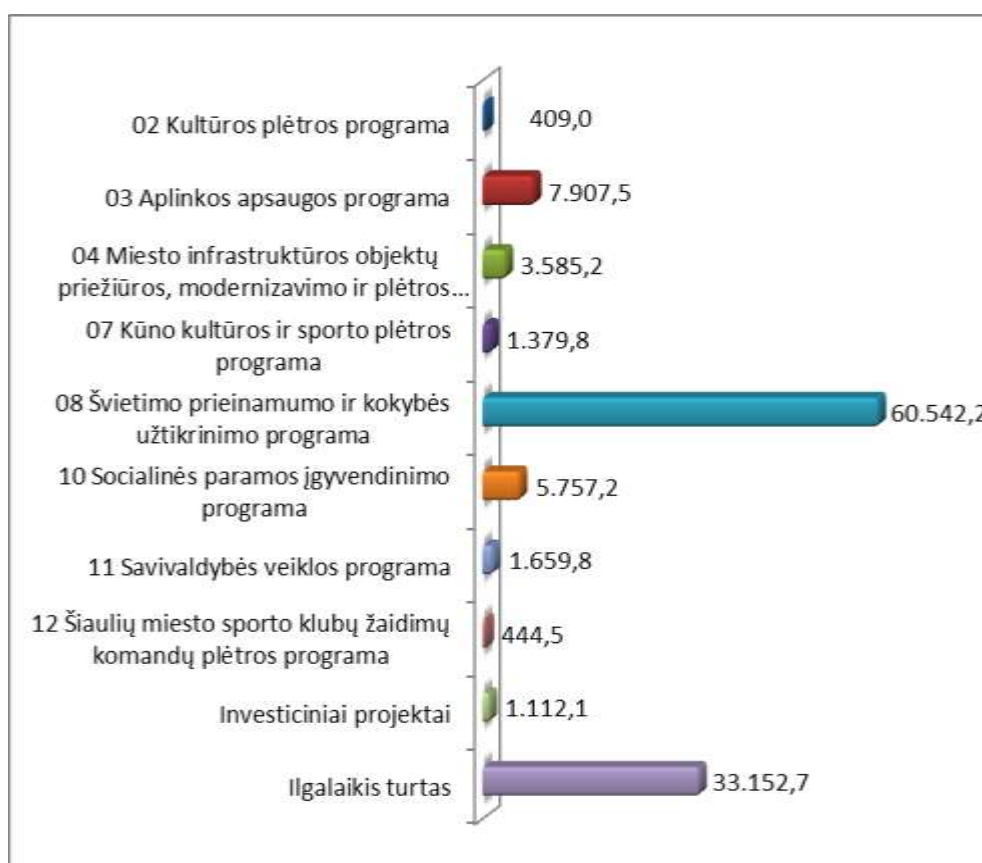
Išvada dėl 2011 metų biudžeto vykdymo ataskaitų

Atliktas Šiaulių miesto savivaldybės 2011 m. biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio finansinis auditas. Jo metu buvo vertinta Savivaldybės administracijoje 2011 metais taikyta

apskaitos sistema, vidaus kontrolė, biudžeto lėšų naudojimas patvirtintoms Strateginio veiklos plano programoms, savivaldybės/valstybės turto naudojimas ir disponavimas pagal teisės aktų nuostatas.

Atkreiptas dėmesys, kad Savivaldybės biudžeto pajamų planas 2011 m. buvo nevykdomas, todėl buvo peržiūrėtos Savivaldybės vykdomos programos, siekiant atsisakyti kai kurių priemonių vykdymo, tačiau ne visų programų asignavimai buvo sumažinti, atskirais atvejais sumažinimas buvo atliktas neproporcingai skirtingiems asignavimams, didinant Savivaldybės biudžeto skolas. Biudžeto išlaidų mažinimo procesas vykdytas neracionaliai, nebuvo imtasi pakankamų priemonių, siekiant, kad Savivaldybės kreditinės skolos neaugtų.

Audito metu, atsižvelgus į Savivaldybės strateginiame veiklos plane numatytų ir vykdomų programų ypatumus, skiriamus asignavimus, taikomą apskaitos politiką ir vidaus kontrolę, nustatius reikšmingumo lygius ir galimas rizikas bei žmogiškuosius resursus, buvo atliktos audito procedūros svarbiausiose Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo srityse, atrinkus programas ar priemones (žr. 1 pav.)

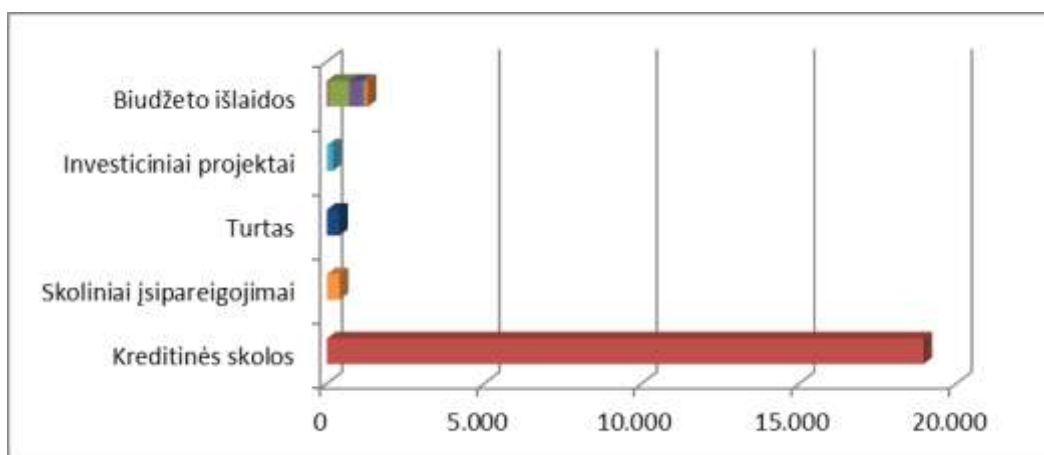

1 pav. Audituotos sritys, atliekant Biudžeto ataskaitų rinkinio vertinimą

Audito metu Savivaldybės administracijai ir Savivaldybės įstaigoms buvo pateikta daugiau nei dešimt raštų apie audito metu nustatytas klaidas, neatitikimus ir rekomendacijas. Savivaldybė ir jai pavaldžios įstaigos audito metu įgyvendino didžiąją dalį jiems pateiktų rekomendacijų: dėl vidaus kontrolės sistemos trūkumų (tikslino pareigybių aprašymus, įvairias tvarkas – Biudžeto rengimo taisykles, Biudžeto asignavimų administravimo, biudžeto vykdymo ir atskaitomybės tvarkos aprašą ir kt.) dėl apskaitos įvairiose srityse (tikslino sąskaitų planus: Apskaitos, turto valdymo ir Socialinės paramos skyriuje naudojamą sąskaitų planą, subjektų konsoliduotoms ataskaitoms parengti sąrašus, paskyrė atsakingus darbuotojus už jų

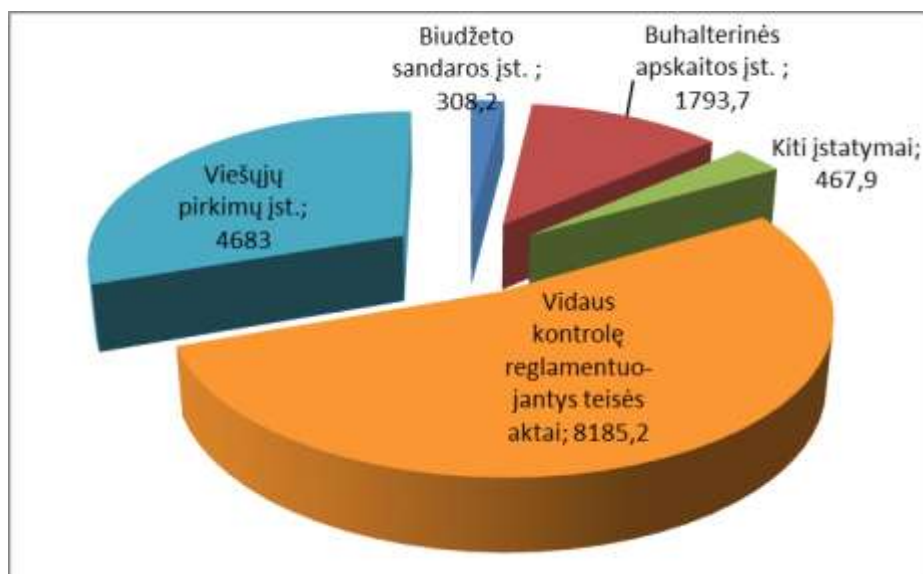
sudarymą, pateikimą ir paskelbimą, tikslino administracijos darbuotojų, kurie turi teisę surašyti, ar pasirašyti apskaitos dokumentus sąrašą ir jų parašų pavyzdžius, 9 mėnesių biudžeto vykdymo ataskaitose nurodytus neatitikimus ir t.t.).

Įvertinus audito metu nustatytas klaidas ir neatitikimus, kai biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje nebuvo atvaizduota 18,9 mln. Lt skolų, ankstesniais metais paimtų ir ataskaitiniu laikotarpiu panaudotų 0,4 mln. Lt paskolų lėšų, 0,4 mln. Lt įsigyto nefinansinio turto, neteisingai atvaizduota Savivaldybės biudžeto programoms ir investiciniams projektams vykdyti skirtų 1,5 mln. Lt Savivaldybės biudžeto kasinių išlaidų (žr. 2 pav.), todėl buvo pateikta sąlyginė nuomonė dėl 2011 m. savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų.

2 pav. Klaidos biudžeto vykdymo ataskaitose pagal sritis

Dėl nustatytų įstatymų ir kitų teisės aktų nesilaikymo atvejų, kai paslaugos buvo įsigytos nesilaikant Viešųjų pirkimų įstatyme numatytų pirkimo procedūrų, lėšos programoms vykdyti panaudotos nesilaikant Biudžeto sandaros įstatymo nuostatų, neapskaitytas turtas, kaip to reikalauja Buhalterinės apskaitos įstatymo nuostatos, neužtikrintas lėšų naudojimo tikrumas, teisėtumas, ekonomiškumas (žr. 3 pav.), buvo pareikšta sąlyginė nuomonė dėl savivaldybės/valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams.

3 pav. Turto bei lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo trūkumai

Išvada dėl turto ataskaitos

Kaip ir kiekvienais metais, Tarnyba, vadovaudamasi Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 10 punktu, parengė ir 2012 metų III ketvirtį pateikė išvadą dėl ataskaitos apie Savivaldybei nuosavybės teise priklausantį turtą ir patikėjimo teise valdomą valstybės turtą 2011 metais.

Išanalizavus Ataskaitos apie Savivaldybei nuosavybės teise priklausantį turtą ir patikėjimo teise valdomą valstybės turtą duomenis ir palyginus juos su finansinių ir kitų ataskaitų duomenimis nustatyti neatitikimai :

- Valstybės turto ataskaitoje Nefinansinio turto balansinė vertė 2011 metų pabaigoje parodyta 2 tūkst. Lt mažesnė dėl neįtraukto vienos įstaigos nefinansinio turto.
- Savivaldybės turto ataskaitoje Nefinansinio turto balansinė vertė 2011 metų pabaigoje parodyta 185,1 tūkst. Lt mažesnė dėl to, kad kai kurių įstaigos, nesivadovavo Šiaulių miesto savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo 37.8 punktu ir, atlikusios statinių remonto darbus, nepadidino turto vertės.

Pastebėta, kad eilė biudžetinių įstaigų nesivadovavo Statistikos departamento generalinio direktoriaus 2012-01-25 įsakymu Nr. DJ-26 „Dėl valstybės turto statistinės ataskaitos VT-01 (metinės), savivaldybės turto statistinės ataskaitos VT-02 (metinės) formų patvirtinimo“ patvirtintos VT-02 formos paaiškinimuose pateiktais nurodymais ir statistinėse turto ataskaitose pateikė duomenis (balansinė vertė ataskaitinių metų pabaigoje) neatitinkančius finansinės būklės ataskaitų duomenų.

Kita kontrolės ir audito veikla

Tarnyba 2012 metų pradžioje baigė *Viešųjų pirkimų vykdymo AB „Šiaulių energija“, AB „Šiaulių vandenys“, UAB „Busturas“ 2008–2011 metais patikrinimą*. Patikrinimo metu buvo vertinti bendrovių parengti ir naudojami vidaus norminiai dokumentai, reglamentuojantys viešuosius, išskyrus mažos vertės, pirkimus, bei atrankos būdų pasirinktų įvykdytų viešųjų pirkimų procedūrų atitikimą Viešųjų pirkimų įstatymui ir kitiems teisės aktams. Atliekant patikrinimą reikšmingi trūkumai nustatyti UAB „Busturas“: nesukurta efektyvi viešųjų pirkimų inicijavimo, planavimo, vykdymo, pirkimų vertės apskaitos ir kontrolės sistema, užtikrinanti Viešųjų pirkimų įstatymo, kitų teisės aktų reikalavimų laikymąsi, didelė dalis 2010 m. pirkimų vykdyta nesilaikant Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų bei jame įtvirtintų teisėtumo, skaidrumo, racionalumo, ekonomiško ir kt. principų.

UAB „Busturas“ generaliniam direktoriui rekomenduota sukurti ir įdiegti bendrovėje organizacinių, teisinių ir apskaitos priemonių sistemą, kuri užtikrintų Viešųjų pirkimų įstatymo, Supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių reikalavimų laikymąsi, vykdant viešuosius pirkimus, parengti ir patvirtinti atitinkamus vidaus norminius dokumentus, įvertinti už viešųjų pirkimų organizavimą, vykdymą ir kontrolę bendrovėje atsakingų darbuotojų veiklą.

2012 metų II ketvirtį buvo pateikta UAB „Busturas“ *patirtų nuostolių, susidariusių teikiant viešąsias keleivių vežimo paslaugas, kompensavimo 2011 metais - patikrinimo ataskaita*. Patikrinimo metu vertintas Šiaulių miesto savivaldybės pasirašytos sutarties su UAB „Busturas“ dėl nuostolių kompensavimo vykdymas, transporto kompensacijoms skirtos ir

panaudotos Savivaldybės biudžeto lėšos, UAB „Busturas“ parengti, pateikti ir naudojami vidaus norminiai dokumentai, reglamentuojantys bilietų įsigijimą, judėjimą ir atvaizdavimą buhalterinėje apskaitoje, sukurtos vidaus kontrolės procedūros, užtikrinančios teisingą bilietų apskaitą, pajamų už bilietų pardavimą apskaitą bei kompensacijos dėl vėžėjo patirtų išlaidų, susijusios su lengvatų taikymu, vežant vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo autobusais paskaičiavimą. Patikrinimo metu be kitų trūkumų buvo nustatyta, kad UAB „Busturas“ sutartys dėl bilietų platinimo bei saugos paslaugų pasirašytos, nesilaikant Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų, jose netiksliai aptartos sąlygos ir įsipareigojimai, o aptartos - vykdomos ne visos. UAB „Busturas“ patvirtinta apskaitos politika neatitiko vykdomos veiklos ir teisės aktų reikalavimų, taikoma apskaitos ir kontrolės sistema neužtikrino galimybes, patikrinti atskirų bilietų rūšių apyvartų. Pažymėtina, kad UAB „Busturas“ patikrinimo metu buvo informuotas apie nustatytus vidaus kontrolės ir apskaitos trūkumus ir bilietų apskaitoje 2012 m. buvo padaryta pažanga, tačiau naujai patvirtinti dokumentai neviseiškai pašalino rašte nurodytus trūkumus.

2012 metų IV ketvirtį, vykdant Šiaulių miesto apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyriaus įpareigojimą (Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 19 str. 3 d. 4 p.), buvo atliktas UAB „Busturas“ patirtų nuostolių, susidariusių teikiant viešąsias keleivių vežimo paslaugas, kompensavimo 2012 metų sausio – rugsėjo mėnesiais patikrinimas. Jo metu buvo vertintas sutarties su UAB „Busturas“ dėl nuostolių kompensavimo vykdymas, taikomos vidaus kontrolės procedūros, transporto kompensacijoms skirtų Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimas. Patikrinimo metu pastebėti teigiami pokyčiai kai kurių sutarčių su bilietų platintojais vykdyme, tačiau nustatyti UAB „Busturas“ pajamų už parduotus bilietus apskaitos besikartojantys neatitikimai, bilietų platinimo autobusų stoties kasose, vairuotojų parduodamų bilietų kontrolės trūkumai, neįgyvendinti ankstesnio patikrinimo metu nurodyti bilietų naudojimo kontrolės paslaugų įsigijimo ir sudarytos sutarties vykdymo trūkumai.

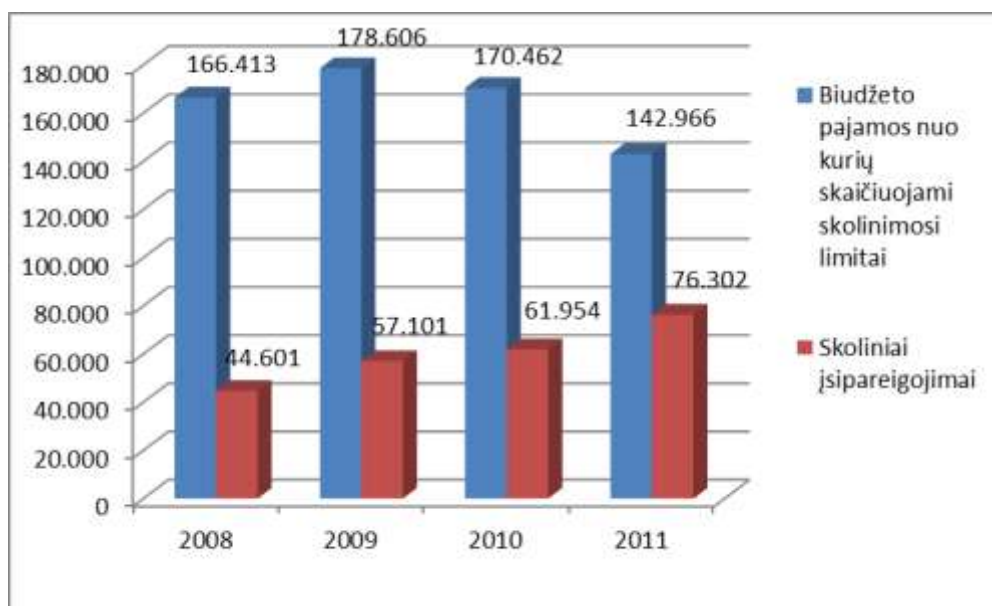
Kaip ir kiekvienais metais buvo atliktas savivaldybės įmonės „Šiaulių oro uostas“ finansinis auditas. Audito metu reikšmingų neatitikimų įmonės 2011 m. finansinėse ataskaitose nenustatyta, audito išvadoje buvo pareikšta besąlyginė nuomonė ir dėl ataskaitų, ir dėl turto bei lėšų valdymo. Tačiau pastebėtina, kad valdymo problemų liko: Savivaldybės turtinės ir neturtinės teisės įmonėje nebuvo iki galo įgyvendintos.

2012 metų I ketvirtį atlikti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2011 metų rezervo naudojimo ir Šiaulių miesto savivaldybės mero fondo 2011 metų naudojimo patikrinimai. Ataskaitose pateikti patikrinimo metu nustatyti dalykai bei nurodyti vidaus kontrolės, reglamentavimo ir kiti trūkumai.

Atlikus Šiaulių miesto savivaldybės kontroliuojamų įmonių, savivaldybės biudžetinių įstaigų teikiamų atlygintinų paslaugų kainų ir tarifų nustatymo (tvirtinimo) vertinimą nurodytos problemos, reglamentuojant Savivaldybės biudžetinių įstaigų, kai kurių kontroliuojamų įmonių teikiamų atlygintinų paslaugų kainų nustatymą bei viešinimą.

Savivaldybės tarybos Miesto ūkio ir plėtros komiteto prašymu buvo atliktas BĮ „Paslauga“ 2011-2012 metais teiktų paslaugų vertinimas ir 2012 m. liepos mėnesį pateikta ataskaita, kurioje nurodyti patikrinimo metu nustatyti dalykai dėl įstaigos vidaus kontrolės, nuostatų, pareigybės aprašymų, viešųjų pirkimų bei apskaitos.

Teikta Šiaulių miesto savivaldybės skolinių įsipareigojimų valdymo vertinimo ataskaita, kurioje buvo nurodyti savivaldybės skolinių įsipareigojimų valdymo ir apskaitos reglamentavimo trūkumai, pateiktos Savivaldybės biudžeto pajamų ir skolinių įsipareigojimų tendencijos 2008-2011 m. (žr. 4 pav.).

4. pav. Savivaldybės biudžeto pajamos ir skoliniai įsipareigojimai 2008-2011m.

Nurodytos reikalavimo teisės perleidimo sutarties pasirašymo, skolinių įsipareigojimo savalaikio grąžinimo problemos. Patikrinimo ataskaitoje pateikti atvejai, kai paskolų lėšos buvo naudojamos/apskaitomos nesilaikant Investicijų įstatymo 4 str. 1 d. 3 p. nuostatų, nurodyti biudžeto deficito (kurį, vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymo 21 str. 3 d. nuostatomis, sudaro asignavimai iš skolintų lėšų investicijų projektams finansuoti) planavimo, administravimo, naudojimo ir ataskaitų teikimo trūkumai, ataskaitose pateiktų duomenų neatitikimai ir kt. patikrinimo metu nustatyti dalykai. Rekomenduota siekiant užtikrinti racionalų ir efektyvų tolesnį biudžeto ir paskolų lėšų naudojimą, įvertinti investicinių projektų, kuriems vykdyti imamos paskolos (ir ne tik), ekonominę, socialinę ar kitą investiciniuose projektuose nurodytą siektiną ir gaunamą grąžą, investavimo tikslų pasiekimo laipsnį ir kitus investiciniuose projektuose numatytus efektyvumo rodiklius.

Tarnybos darbuotojams nuolat atliekant strateginį tyrimą priskirtose Savivaldybės veiklos srityse, renkant ir analizuojant informaciją apie teisinės aplinkos pokyčius, vykdomas Savivaldybės strateginio veiklos plano programų priemonės, jų ypatumus ir įgyvendinimo problemas, 2012 metų pabaigoje buvo atlikti/pradėti patikrinimai galimai rizikingais savivaldybės biudžeto lėšų ir turto valdymo klausimais, kurie turės įtakos teikiant išvadą dėl Savivaldybės 2012 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio (žr. 5 pav.).

5 pav. Patikrinimai, kurie turės įtakos teikiant išvadą dėl Savivaldybės 2012 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio

Atlikus 2012 metais reorganizuotų švietimo įstaigų turto perdavimo vertinimą, buvo nustatyta besikartojanti problema, kai nurodoma neteisinga reorganizuojamų įstaigų perduodamo nekilnojamojo ir kito ilgalaikio materialaus turto vertė, vienos iš įstaigų turtas nebuvo inventorizuotas, kaip tai buvo numatyta reorganizavimo sąlygose, dalis materialaus ilgalaikio ir trumpalaikio turto liko neperduota ir nenurašyta, dalis inventoriaus nurašyta, nesilaikant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 19 d. nutarimu Nr. 1250 patvirtinto Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos aprašo nuostatų.

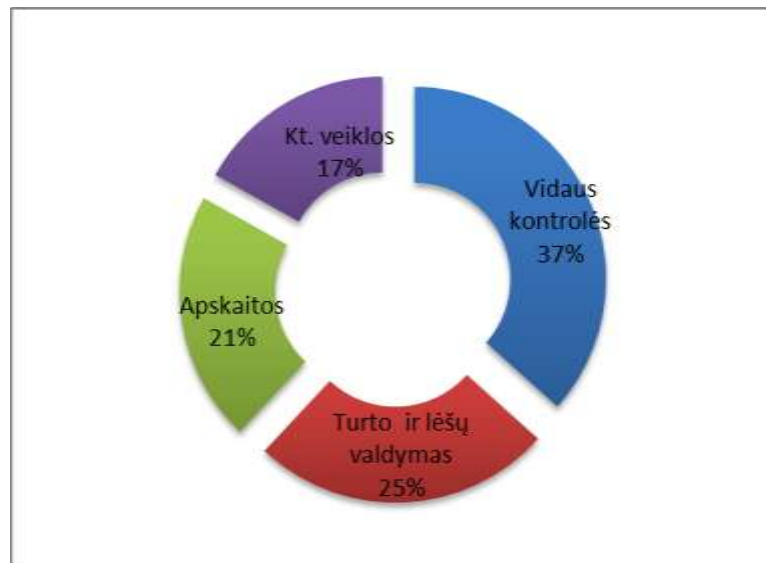
Šiaulių miesto savivaldybės 2012 metų privatizavimo fondo lėšų panaudojimo patikrinimo metu buvo vertinta vidaus kontrolė, taikomi apskaitos principai, lėšų panaudojimo teisėtumas, ataskaitų sudarymo teisingumas. Patikrinimo metu nustatyta, kad Privatizavimo komisija veiklą vykdė neviseiškai laikydamasi Tarybos sprendimu patvirtintų Privatizavimo komisijos nuostatų, neturėdama patvirtinto Privatizavimo priežiūros tvarkos ir darbo reglamento; nebuvo patvirtintos Privatizavimo fondo Apskaitos politikos, o Privatizavimo fondo lėšų buhalterinė apskaita ne visais atvejais tvarkyta vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės, Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymo, kitų teisės aktų reikalavimų nuostatomis.

Rekomendacijų įgyvendinimas ir problemos

Kontrolės ir audito tarnyba, siekdama įdiegti Savivaldybėje finansų ir turto valdymo bei kontrolės sistemų pažangos, didesnio vykdomų veiklų ekonomiškumo ir efektyvumo, aiškesnio sprendimų priėmimo pagrįstumo, teikiamų biudžeto vykdymo ir kitų ataskaitų aiškumo ir išsamumo, auditų metų nuolat žodžiu ir raštu teikė rekomendacijas šiais klausimais:

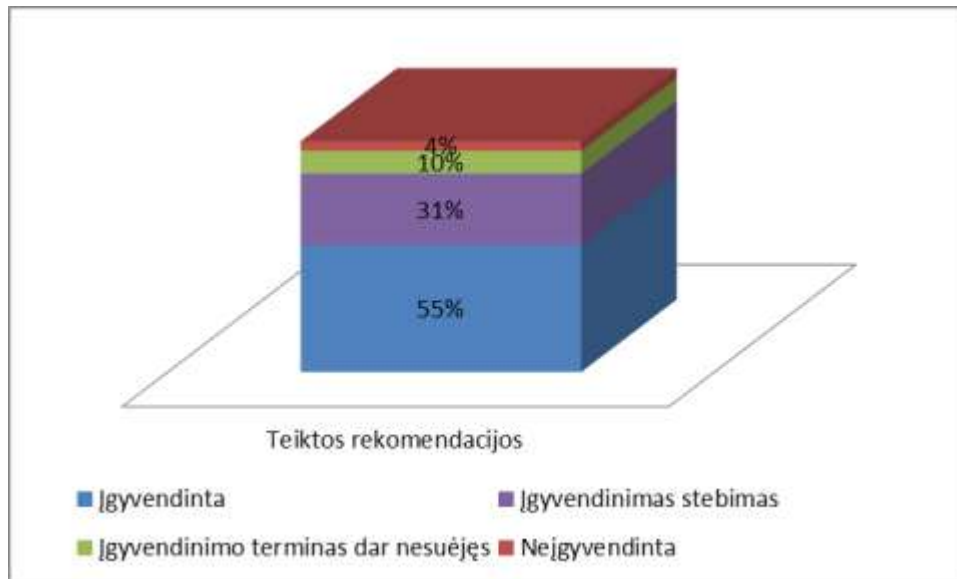
- dėl vidaus kontrolės sistemos tikslų ir veikimo;
- dėl biudžeto asignavimų ir kitų piniginių lėšų ir turto naudojimo teisėtumo, ekonomiškumo ir efektyvumo;
- dėl apskaitos politikos bei taisyklių laikymosi, apskaitos tobulinimo, ataskaitų sudarymo;
- kitais savivaldybės veiklos klausimais.

2012 metais auditų ir patikrinimų metu buvo teikta daugiau kaip 70 rekomendacijų (žr. 6 pav.).

6 pav. Teiktos rekomendacijos pagal sritis

Vertinant teiktų rekomendacijų įgyvendinimą, matyti, kad Savivaldybės institucijos dėl vienokių ar kitokių priežasčių nėra išsprendusios ir priėmusios sprendimų dėl kai kurių Tarnybos teiktų siūlymų. Iš dalies tai įtakojo Tarnybos atliekamų auditų pobūdis, kai didžiausias dėmesys skiriamas aukščiausiai Savivaldybės vykdomų funkcijų ir programų valdymo ir įgyvendinimo grandžiai ir teiktos rekomendacijos reikalauja išsamios nurodytos problemos analizės ir perspektyvos matymo, priimant sprendimus. Dėl šios priežasties pusė rekomendacijų buvo įgyvendinta laiku, neįgyvendinta tik 4 proc. teiktų rekomendacijų, likusių – įgyvendinimo terminas dar nesuėjęs arba šiuo metu vyksta jų įgyvendinimo procesas (žr. 7 pav.).

7 pav. Teiktų rekomendacijų įgyvendinimas

Savivaldybės administracija ir įstaigos turėtų operatyviau ir atsakingiau reaguoti į joms nurodytus veiklos, vidaus ir finansų kontrolės, apskaitos bei turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo trūkumus, nes neįgyvendintos auditų (patikrinimų) metu teiktos rekomendacijos įtakos vis didesnes Savivaldybės tam tikrų veiklos sričių problemas.

Vienas pagrindinių Tarnybos veiklos garantų yra viešumo principas. Todėl audito ataskaitos ir išvados buvo teikiamos ne tik audituojamų subjektų vadovams, bet ir Merui, Savivaldybės administracijos direktoriui, Vyriausybės atstovui Šiaulių apskrityje, taip pat skelbiamos Savivaldybės internetinėje svetainėje www.siauliai.lt.

Savivaldybės kontrolierius

Arvydas Ušeckas

1 priedas. Tarnybos 2012 metais atliktų ir atliekamų auditų, patikrinimų sąrašas

Eil. Nr.	Audituojamo subjekto pavadinimas	Audito tipas
1.	Šiaulių miesto savivaldybė, 2011 m. biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio vertinimas	Finansinis auditas
2.	Šiaulių miesto savivaldybės skolinių įsipareigojimų valdymo vertinimas	Patikrinimas
3.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2011 metų rezervo naudojimo vertinimas	Patikrinimas
4.	Šiaulių miesto savivaldybės mero fondo 2011 metų naudojimo vertinimo	Patikrinimas
5.	Viešųjų pirkimų vykdymo AB „Šiaulių energija“, AB „Šiaulių vandenys“, UAB „Busturas“ 2008–2011 metais vertinimas	Patikrinimas
6.	SĮ Šiaulių oro uostas	Finansinis auditas
7.	UAB „Busturas“ patirtų nuostolių, susidariusių teikiant viešąsias keleivių vežimo paslaugas, kompensavimo 2011 m. vertinimas	Patikrinimas
8.	Šiaulių miesto savivaldybės kontroliuojamų įmonių, savivaldybės biudžetinių įstaigų teikiamų atlygintinų paslaugų kainų ir tarifų nustatymo (tvirtinimo) vertinimo	Patikrinimas
9.	Išvada dėl 4500 tūkst. Lt paskolos laikinam 2012 metų savivaldybės biudžeto pajamų trūkumui padengti finansinio pagrįstumo.	Išvados rengimas
10.	BĮ „Paslauga“ 2011-2012 metais teiktų paslaugų vertinimas	Patikrinimas
11.	Išvada dėl Ataskaitos apie savivaldybei nuosavybės teise priklausantį turtą ir patikėjimo teise valdomą valstybės turtą	Išvados rengimas
12.	Šiaulių miesto savivaldybės 2011 metų finansinių ataskaitų rinkinio konsolidavimo vertinimas	Patikrinimas
13.	UAB "Busturas" patirtų nuostolių, susidariusių teikiant viešąsias keleivių vežimo paslaugas, kompensavimo 2012 metų sausio – rugsėjo mėnesiais vertinimas	Patikrinimas
14.	Šiaulių miesto savivaldybės kontroliuojamų akcinių bendrovių ir uždaryjusių akcinių bendrovių gautinų ir mokėtinų sumų vertinimas	Patikrinimas
15.	Savivaldybės biudžeto lėšų, skirtų 2012 metais penktųjų TAFISA pasaulio sporto visiems žaidynių „Šiauliai 2012“ organizavimui, panaudojimo vertinimas	Patikrinimas
16.	Šiaulių miesto savivaldybė, 2012 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio vertinimas	Finansinis auditas
17.	2012 metais reorganizuotų Šiaulių miesto savivaldybės švietimo įstaigų turto perdavimo vertinimas	Patikrinimas
18.	Šiaulių miesto savivaldybės 2012 metų Privatizavimo fondo lėšų panaudojimo vertinimas	Patikrinimas
19.	Šiaulių miesto savivaldybės mokesčių lengvatų teikimo fiziniams ir juridiniams asmenims 2012 metais vertinimas	Patikrinimas